

Dərzilik peşəsi böyük səbr, zəhmət və bacarıq tələb edir

Bəşəriyyətin ən qədim kəşflərindən olan Geyim hələ Poleolit dövründən məlum olub. Aparılan arxeoloji qazıntılar zamanı tapılmış qoşov və sümük iynə insanın, dəri emal etdiyini, paltar tikməyi bacardığını göstərir. Maldarlığın və əkinçiliyin meydana gəlməsindən sonra yundan, xəzdən, dəri bürüncəklər, kətan, cətinə və pambıq lifindən parça toxumaq geniş yayıldı. Bununla da tikiş, geyim inkişaf etməyə başladı. Yeni dəri, xəz, parça varsa, deməli, tikiş, tikmək və dərzilik sənəti də yaranıb. Sonralar insan beyninin inkişafı nəticəsində bu məmulatlardan müxtəlif xalqlara məxsus yapıncı, köynək və s. Geyim növləri hazırlamağa başlayıblar. Geyim haqqında çox əsaslı danışmaq olar. Geyim-insan bədənini süni sürətlə örtən, xarici təsirlərdən qoruyan və ona yaraşlıq verən vasitədir. Atalar deyirlər ki, geyimə görə qarşıla, ağıla görə yola sal. Bəli, insana yaraşlıq verən geyimdirsə, onu hazırlayan dərzilik sənətidir. Dərzilik də incəsənətin bir növü olaraq xüsusi qabiliyyət, istedad tələb edir. Belə istedad sahiblərindən biri də 13 nömrəli Bakı Peşə Məktəbinin geyim üzrə dizayner qrupunun istehsalat təlim ustası Şövkət Eminovadır. O, həm də Ukrayna Pedaqoji Mühəndislik Akademiyasının tələbəsidir. Beləliklə, müsahibimiz Şövkət Eminova bizə öz sənətinin sirləri haqqda maraqlı məlumatlar verdi.

-Geyim, tikiş dərzilik sizin üçün nə deməkdir?

-Dərzilik sənəti əsrlərdən bəri uzun və mürekkəb inkişaf yolu keçmiş, ta ki, müasir bu günümüzdə gəlib çıxıb. Demək olar ki, Geyimin inkişafı dizayner və dərzilik sənətinin inkişafıdır. Hətta dərzilik haqqında belə bir fikir formalaşır ki, insanın xarici görünüşünün yaraşlıqlı, zövqlü görünməsi dərzinin bacarıqlı və səliqəli olduğundan xəbər verir. Yaxşı dərzilik, yaxşı iş ortaya çıxaracaq. Dərzilik materialın növünə uyğun moda seçməlidir. Dərzilik -dizayner tikişlərin bütün növlərini, o cümlədən paltarları zənginləşdirmək üçün hansı hissədə, hansı aksesuarlardan istifadə olunduğunu bilməlidir. Dərzilik peşəsinə yiyələnmək istəyən hər kəs kişiliyindən asılı olmayaraq, zirək davranışı, güclü yaddaşı, iti gözleri, bacarıqlı, səbirlil olmalıdır ki, müştərinin dediyini tez qavrasın.

-Dizayner üçün hansı keyfiyyətlər, qabiliyyətlər tələb olunur?

-Müasir dövrümüzdə dərzilik sənəti çoxşaxəli olub. Dizayner peşəsi də dərzilik peşəsinin bir qoludur. Çünki, bir paltar tikmədən öncə modanın tələbinə uyğun eskizin çəkməlidir. Materialın seçilməsi, rəng fonlarını dəbə görə uyğunlaşdırmaqdır. Ümumiyyətlə dərzilik və dizayner peşəsi bir-biri ilə paraleldir

-Bu peşəyə bağlılığınızın səbəbi nə olub?

-Bu peşəyə bağlılığımın əsas səbəbi orta məktəb yaşlarıma gedib çıxır. Mən ailə tərbiyəsinə, mənəvi milli dəyərlərə üstünlük verən ziyalı bir ailədə anadan olmuşam. Valideymlərim bizim təlim -tərbiyəmizə çox diqqətlə yanaşırdılar. Atam Tərhan Eminov və anam İfrat xanım dərslərimizə xüsusi fikir verir, geyimimizin səliqəli və zövqlü olmasına çalışırdılar. Atam çox vaxt bizim üçün hədiyyə olaraq ən bahalı parçaları alardı. Anam onları gözdən keçirib, mövsümə uyğun ayırır, vaxtı olanda paltar tikdirmək üçün dərzinin yanına bizi də aparardı. Elə olurdu ki, bəzi hallarda dərzilik anamın özü üçün verdiyi paltar formasını onun istədiyi tərzdə tikməzdi, anam isə çox narazı qalardı. O zaman dərzilik "Bu paltar geyinən çobandır, tikən ki, çoban deyil, sən dərzisən, niyə zovqsüz bir iş ortaya çıxarırsan" deyib iradını bildirirdi. Mən də bu söhbətləri eşidirdim. Anama həmişə deyirdim ki, mən böyüyüb sən paltarlarını özüm tikəcəyəm. Belə də oldu. 8-ci sinifdə oxuyanda bizim əmək müəllimimiz Nadya xanımın köməkliyi ilə ilk dəfə anama yay fəslə üçün don tikdim. Hamı çox bəyəndi. Beləliklə, dərzilik peşəsinə həvəsim belə yarandı. Tikdiyim paltarın formasını əvvəlcə düşüncəmdə təsəvvür edərdim və həmin cizgiləri kağıza köçürərdim. Sonra onu biçib tik-

mək mənə asan olardı. Düzdür, o vaxtlar atamın icazəsi ilə sadəcə anama və bacılarıma, yəni ailə üzvlərimə paltar tikərdim.

-Bu sənətə marağınız belə başladı. Bəs necə oldu ki, bu qədim sənətə pesakarıqla yiyələnməyə qərar verdiniz?

-Heç vaxt yadımdan çıxmaz. 7-ci sinifdə keçmişdim, yay tətili idi.

Onu da qeyd edirəm ki, mən İmişli rayonundakı 34 nömrəli (indiki 7 nömrəli tam orta məktəb) demiryolu orta məktəbində oxuyurdum. Məktəbin direktoru əmim Eminov Aslan Osman oğlu idi. Kollektivin və rayon sakinlə-

rinin böyük hörmətini qazanmış ziyalı kimi tanınmışdı. O vaxtlar məktəblilər ağı köynək və göy ətkəlik formasında vahid geyimdə məktəbə gedirdilər. Mən də öz ətkəliyimi söküb tərs üzündən, fərqli tərzdə yenidən tikmişdim. Bütün sinifdəki qızlar mənim geyimimlə maraqlanırdılar. Mən də fəxrli deyirdim ki, özüm tikmişəm. Məktəbin pioner baş dəstə rəhbəri Mahirə xanım məni yanına çağıraraq bu barədə soruşdu və xoşuna gəldiyini dedi, mən də çox sevindim. Sonra mənə dedi ki, sabah (məktəbə) rayona "Təşviqat qatırı" ilə müğənni Tükəzban İsmayılova gələcək. Qarşı-

lamaq üçün pionerlər seçmişəm, saat 8 00-da sən də gələrsən. Sevincimin həddi-hüdudu yox idi. Elə bu görüşə də özüm tikdiyim geyimlə getdim. Hamı mənim geyimimə baxırdı. Bundan sonra dərzilik sənətinə daha çox bağlandım. Qəti qərara aldım ki, dərzilik olacağam. Yeri gəlmişkən qeyd edirəm ki, ailəmizdə dərzilik sənətinə ilk marağ göstərən böyük qardaşım Şaiq Eminov olub. Qardaşım öz şalvar və köynəklərini özü düzəltdirdi, tanınmış dərzilərin tikişlərinə diqqət yetirib bəyəndirdi, yəni onların tərzinə xüsusi fikir verirdi. Evimizdəki tikiş maşınını işlətməyi də mənə qardaşım öyrətdi.

-Adətən yeniyetmələrin bütün xırdalıkları öyrənməyə səbrli olmırlar, onlar hər şeyə bəzən nail olmaq istəyirlər. Bu məsələyə münasibətiniz?

-İllərdən bəri topladığım təcrübəyə əsasən deyə bilərəm ki, bəli, müasir şəğirdlər həddən artıq səbirsizdilər, tələsirlər, uğurun zəhmətdən, çalışqanlıqdan keçdiyini dərk edə bilmirlər. Lakin onlarla düzgün davrananda, bu mövzu ilə bağlı fərdi söhbətlər aparanda, onlara şagird kimi yox, bir şəxsiyyət kimi yanaşanda həm başqaları ilə hörmətlə davranır, həm də seçdikləri, yiyələnmək istədikləri peşəyə ciddi yanaşırlar. Bildiyiniz kimi, peşə məktəblərinə 16 yaşdan yuxarı uşaqlar, yeniyetmələr gəlir. Zəif oxuyan, çətin tərbiyə olunanlar məktəbin savadlı müəllimləri, təcrübəli ustaların böyük səyi nəticəsində tezliklə dəyişir və seçdikləri peşənin dərinliklərini, sirlərini öyrənməyə can atırlar. Amma yenə də öz fikrimi təsdiqləyərək deyirəm ki, peşəyə yiyələnmək istəyənin özünün həvəsi, səbri və bacarığı olmalıdır.

Oxuduğu illərin, vaxtın qədrini bilməli və dəyərləndirməlidir. Onu da qeyd edirəm ki, məktəbimizin şagirdləri respublikamızın müxtəlif peşə məktəblərində peşələr arası təşkil olunan sərğilərdə, yarışlarda böyük həvəslə iştirak edir, qalib adını qazanır və müxtəlif Fəxri Diplom və Tərifnamələrə təltif olunurlar.

Hüsniyyə Əlizadə